

Mit vártunk, mit kaptunk?*

II. rész

Az Aracs előző – 2024. március 15-i – számában a fenti címmel arra az úgynevezett rendszerváltás idején szerveződött és *TF Esték* címen megvalósult összejövetelre emlékeztem, amelyet néhai Schulek Ágoston és felesége, Edit hívott létre, mégpedig azzal a céllal, hogy a változások felgyorsult éveiben civil gondolkodók mondhasák el, mit várnak a változásoktól. Sikeres összejövetel volt ez, az előadások részletei később egy könyvben is megjelentek. Azóta jó 20 esztendő eltelt, a TF-estek szereplői közül többen nincsenek már köztünk, maga a szervező, Schulek Ágoston sem. A megszólalók nagyjából felének előadásából idéztünk néhány gondolatot a márciusi Aracsban, ám úgy véltem, a többiek sem maradhatnak ki, legyen teljes a kép az akkori TF-estekről. S miként az előző Aracsban is említettem, a múlt felidézése azt is üzeni, nem volna okos dolog elfelejteni azokat az időket, azokat a véleményeket, gondolatokat, amelyek ott elhangoztak, mi több jó volna, ha ezek a civil estek, mint gondolatcserék, folytatódna ma-napság is. Ehhez persze jó szervezőképesség, megfelelő hely és időpontok kellenének, mert bizony ismét össze kellene foglalni több mint 20 esztendő után, mit is felelhetünk arra a kérdésre, hogy: „Mit vártunk, mit kaptunk?”

Nos, folytatódjék tehát a hajdani előadók néhány gondolatának felidézése.

Dr. Kellermayer Miklós sejtélettan-kutató a *Van remény* címet adta az előadásának. Egyebek közt ezt mondta: „A tudomány rohan egy örület felé. A közölhető adatok felé. Nem az igazság igazi feltárása felé. Nekem hét évembe került, mire újra visszajöttem Amerikából ahhoz a »magamhoz«, ahonnan elmentem. És milyen boldog vagyok, hogy visszajöttem ahhoz a mikroszkóphoz, ahonnan elindultam. A próféta nem azt mondta, hogy legyenek köztetek olyanok, akiknek az a foglalkozása, hogy tudós, hanem

munkamegosztással mindenki, aki a Földre jött, ismerje meg az igazságot. A közvetlen észlelés és kísérlet alapján. Nem is volt baj addig az emberiséggel, amíg az ember benne élt a természetben, mert ott közvetlenül tapasztalta meg az igazságot. Hogyan? Gyerekkoromban a hangyára és a fecskére is úgy emlékszem, mint ahogy ma minden gyermeknek kellene. A fecskék, mikor május végén kikelnek, az anya és apa éjt nappallá téve hordta nekik a bogarakat. Óriási sejtszaporulat történik néhány hét alatt. De mire a kislecskék felnőnek, az öregek csont és bőrre lefogynak. Ha ekkor kellene útnak indulniuk, nem tudnának. Egyikük sem mondta, hogy a »te kölköd«. Nem adták be a válópert sem. Leküzdve az éhséget, odaadták a kicsiknek az ételt. Ilyen van a családi körben is. Régebben több volt. Mikor a természetben éltek az emberek. Ma? Nincs borzalmasabb a válópernél, hogy a »te kölköd, vagy az én kölköm«. Egyiké sem, már régóta. [...] Egy társadalom akkor stabil, ha a többletenergiát a Földre hozók száma nagy. Igazi kiművelt emberfők száma megfelelő! Ha egy társadalomban eltűnnek a »csúcsra jelt tevők«, az önzetlenség, az alkotók; szétesik a társadalom, mert nincs elég energia. A gyermek az, aki többletenergiával jön le. És a gyermek köré szeretetburkot teszünk, mi már onnan feltöltődünk. Főként, ha megsokasítjuk a szeretetburokban azt, amit ők lehoztak. És újra feltöltődővé tesszük, mert akkor ő újra le tudja adni, és így tovább. És a társadalom kovásza teljesen világos módon a SZERETET.”

Tőkéczi László történész *A modernség jelszavai és valóságuk* címmel tartott előadást. Röviden idézem, de a néhány mondat is elgondolkodtató: „A modernség legnagyobb bűne, hogyha szellemünkben lesajtolnak minket, uniformizálnak minket valamiképpen. Miközben verbálisan (szavakban) arról szól a világ, hogy az a jó, hogyha minél inkább mindenki egyéniesül,

és egyénileg próbálkozik, és egyénileg próbálja egyéniségét megvalósítani, aközben igazából sajnos a mi világunk a McDonald'sok világa, a mi világunk az egyendivatoknak a világa, és sajnos egyre inkább és egyre gyakrabban az egyengondolatok világa.”

Andrásfalvy Bertalan néprajzkutató *Torz képek a magyarságról* címmel tartott előadást. „Mindannyian, akik nemcsak saját bajainkkal, gondjainkkal törődünk, elkeseredve halljuk és tapasztaljuk a magyar társadalomról szóló híradásokat. Azokat, amelyeket számszerűen elénk tártak a kutatók: mennyire lecsökkent a várható életkor a magyarok számára, milyen sok a beteg, elsősorban a depressziós, milyen sok az öngyilkos, s meghaladja az európai átlagot a rákos megbetegedésekben elhaltak száma, s a különböző más, nem okvetlenül halálhoz vezető betegségek nálunk sokkal veszedelmesebben aratnak. [...] A magyar társadalom szorongó, ez a szorongás pedig következett az elmúlt hosszú, hosszú évtizedek alatt folytatott tudatos romboló és ma is működő eszmék terjesztésével, propagálásával. Több kutató három alapra vezeti vissza a magyar társadalom szorongását. Az egyik az, hogy nincsenek közösségei. Szétzúzták. Volt egy idő, amikor egy törvénnyel mindent megszüntettek, ami közösséget jelenthetett. Szerzetesrendektől a cserkészekig, olvasókörtől a népfőiskoláig és így tovább. Valamint el kellett törölni az abszolútumot. Minden relatív, mindent csinálhatsz, nincs egy felső bíró, nincs végelszámolás, kaparj kurta, ahogy csak tudsz, a többivel ne törődj. Nincs számadás, nincs Isten. S ehhez tegyük hozzá, hogy igyekeztek szétrombolni történelmi tudatunkat. [...] A bünténytanak, a kriminalisztikának van egy olyan ágazata, ami az áldozattal foglalkozik. Viktimológiának nevezik. A büntényhez mindig két ember kell, egy, aki elköveti, s egy, aki elszenvedi. Nagyon sokszor az, aki elszenvedi, felelős, hogy létrejött ez a büntény. Valahogy így vagyunk mi is ezzel. Mi nem tudjuk megváltoztatni, és nem szólhatunk bele, hogy mit tanítsanak tőlünk keletre, nyugatra, északra, délre, mit írjanak a könyvekbe rólunk, nekünk azt kell elintézni, hogy a mi könyveinkben mi álljon. Nekünk itthon kell tisztáznunk azokat a dolgokat, amelyek csak tükröződnek szomszédjainknak az írásaiban és felfogásában. Sokan és sokáig én

is úgy hittem, hogy a történelem véletlen és váratlan események sorozata. Ma már meggyőződésem, és tudom, hogy a történelem igazságos, és tulajdonképpen az történik, amit az emberek elhatároznak, akarnak és megérdemelnek. Nem új gondolat ez.”

Kányádi Sándor költő a magyarságról beszélt. „Mi, magyarok Isten kiválasztott népe vagyunk. A mi nyelvünk, a magyar nyelv Isten kiválasztott nyelve. Mármint a magyarok számára. Mint ahogy a zsidó Isten kiválasztott népe. A zsidó nyelv Isten kiválasztott nyelve a zsidók számára. Az írásként szerint őket kellett volna mondanom, de én most itt beszélek, és a magunk nevében beszélek. A németet is mondhatom, vagy a románt. Mind Isten kiválasztott népe, s a nyelve Isten kiválasztott nyelve. Mi lehet egy nemzetnek a célja? Hogy az Isten által csak a számára választott nyelvet az emberiség életének a legvégső határáig továbbvigye, éljen vele és benne, gyarapítsa Isten nagyobb dicsőségére és mindannyiunk örömére. Mert csak addig vagyunk magyarok, amíg magyarul beszélünk, magyarul tanulunk, magyarul gondolkodunk, magyarul élünk. [...] A cél tehát az, hogy a mi nyelvünket az emberiség életének legvégső határáig lehetőleg továbbvigyük.”

Nemeskürty István irodalomtörténész *Millennium után, 2001* címmel tartott előadást. Íme egy rövid idézet tőle: „Gondolják meg, hogy Európa melyik országa ünnepelte akárhányadik éves fennállását az elmúlt években. A kereszténység 2000. jubileumát néhány ország mint állam is megünnepelte, de mint keresztény államot, annak 1000 éves fennállását egyedül mi ünnepeltük meg, nemcsak Európában, hanem az egész világon. Mégpedig, szinte hihetetlen, 20 hónapon át. 2000. január 1-től 2001. augusztus 20-ig. Hogy lehet ez? Elfeledkeztek volna más országok, államok a saját múltjukról? Nem feledkeztek el, de bármi hihetetlen – csak ezzel nem szoktunk dicsekedni, mert magunkról általában rosszat szeretünk mondani is, és meghallani is – az akkori Európát tekintve, amelyben Szent István uralomra lépett, Magyarország volt az a szervezett keresztény állam, ami mind a mai napig – noha területileg nagyon megfogyatkozva és nagyon megtépázva – de 1000 éven át mint keresztény magyar állam fennállt.”

Dr. Papp Lajos szívsebész előadásának a *Tiszta szívvel* címet adta. „Tiszta szívvel élni nagyon nehéz. Isten saját képére teremtette az embert. A teremtett világ élőlényei közül egyedül az embert ruházta fel isteni képességgel, az alkotó értelem képességével. Égen és Földön a természet törvényei határozzák meg az élőlények sorsát. Ha alkalmazkodnak, megmaradnak, ha alkalmazkodni képtelenek, elpusztulnak. Az ember isteni adományként alkotó értelmével az élővilág javára képes befolyásolni a természetet, az anyagi világot. Ez a döntési lehetőség magában hordozza a tévedést, a rossz döntést. A természet, az élővilág kárára hozott döntések egy kritikus értéket meghaladva az ember, az emberiség pusztulását kell, hogy eredményezzék, éppen az élővilág védelmében. A III. évezred küszöbén az ember rossz döntéseinek következtében elérte azt a kritikus határt, ahonnan még vissza lehet fordulni, de az időnk nagyon kevés. [...] Az anyagi világ, a pénz, a mammon már nem eszköz az alkotó ember kezében, már nem is cél, hanem olyan erővé kezd válni, amely az ember fölé emelkedve az embert teszi eszközévé, rabszolgájává. A pénz, a mammon rabszolgájává. Nehéz és reménytelennek tűnő világunkban, az emberiség kipusztulásának a félelmében kell, hogy megkeressük azt a keskeny ösvényt, amely visszavezet bennünket a természet, isten törvényeihez. És ahogy az írás mondja: »ha nagy a baj, jó a segítség.« Nagy a baj. A világban és hazánkban is. De észrevettük-e, észrevesszük-e? Hiszünk-e abban, hogy sorsunk ismét a kezünkbe tétetett? Van-e elég hitünk, akaratunk, hogy megtisztítsuk a szívünket a rárakódott félelemtől, lustaságtól, kényelemtől?

Jókai Anna író a karácsony gondolatáról beszélt a hallgatóságnak. Egyebek közt így: „Sokat beszélünk arról, hogyan lehetne változtatni az életünkön, az ország életén, a nemzet életén, azon a társadalmi berendezkedésen, ami most sem hibátlan, és akkor sem volt hibátlan, amikor hittünk benne a rendszerváltás idején, hogy minden álmunk megvalósulhat. Szeretném önökkel egy nagyon határozott vágyamat, óhajomat megosztani, és kérem, hogy ha a szívükben adnak neki egy kis helyet, akkor a mindennapi élet csatáiban csatlakozzanak ehhez. Soha nem lesz ebben az országban igazi megújulás, hogyha az

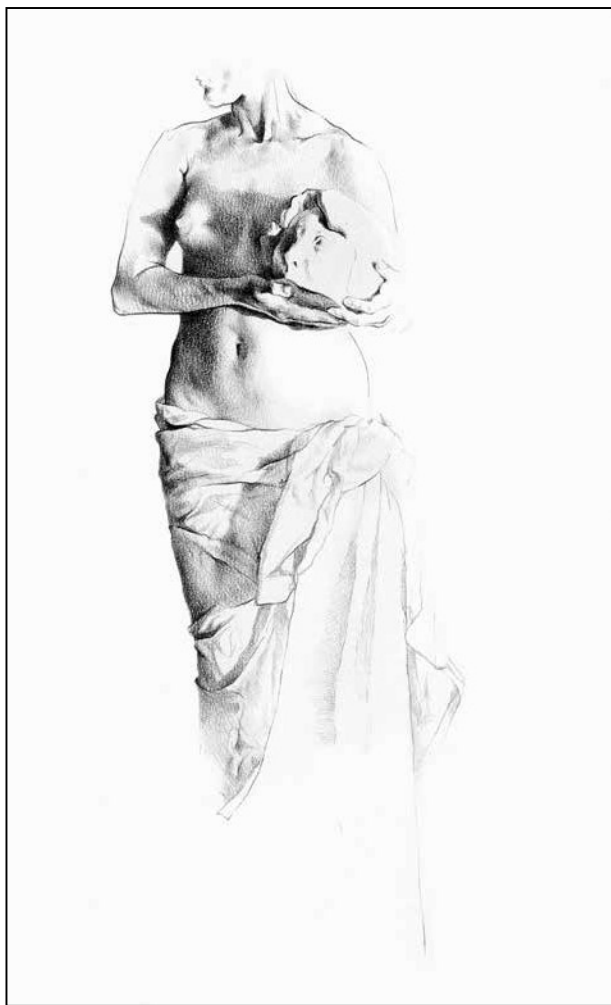
élet erkölcsi alapja nem újul meg. Addig az történik, hogy metszéseket végzünk, nagyon szépen gallyazunk, néha rosszabbul. De a gyökereket, ha nem újítjuk meg, akkor az élet, maga a politika, maga a társadalom nem tud a világ számára jót cselekedni.”

Végül egy olyan idézettel fejezem be ezt az elkésett tudósítást, ezt az írásos visszaemlékezést, amely már csak terjedelmi okok miatt sem lehet teljes, ám amelyet annak idején a TF-estekhez méltó hangulat jellemzett. Papp Lajosnak az egyik összejövetelel elmondott beszéde mutatja meg talán a leginkább azt az immár több mint húsz esztendővel ezelőtti reménykedést, amely az akkori esteken részt vevőket jellemezte, s amely azokban az időkben sokakat lelkesített. Hogy termékeny talajra hullottak-e gondolataik, valamint a TF-estek valamennyi résztvevőjének, előadójának gondolatai, azt nem tudhatjuk eldönteni. Nem volna felesleges, sőt, hasznos volna – nem először írjuk le – a TF-estek még élő előadóit, valamint követőiket újból beszélgetésre invitálni. Megérett erre az idő, legalábbis szerintem.

Ám befejezésképpen jöjjön az ígért Papp Lajos idézet: „Szeretném Önöket arra kérni, hogy ezer év után, ezeregyszáz vagy ezeröttszáz év után foglaljuk vissza országunkat. No nem fegyverrel, nem hangos szóval, de tettekkel. Tisztítsuk meg a szívünket, mert a harag az a legvastagabb lánc, a gyűlölet az a legvastagabb kötél, mert addig, míg haragszom valakire, addig hozzá vagyok láncolva. Föl kell szabadulnunk, a szívünket, mint a fehér hó, tisztábbá tenni, és jelképesen, de egyértelműen vissza kell foglalnunk az országot. Ha meghódítanak egy hegycsúcsot, akkor annak a nemzetnek a fia kitűzi a nemzeti színű lobogót. Nemcsak ünnepnapra; addig, míg az enyészet el nem viszi. Majd gondoskodnak a következők, hogy új zászló kerüljön oda. Ennek az országnak nagyon sok vére hullt, nagyon sok izzadsága és nagyon sok munkája lesz abban, hogy véglegesen visszafoglalja az országot. Kéréssem Önökhöz, kezdjük otthon, a saját házukon, ha van házuk, tegyük ki a nemzeti lobogót, jelezzük azoknak, hogy mi itthon vagyunk, megérkeztünk, ez a miénk. Ha a munkahelyünkön van egy íróasztal, tegyük oda a nemzeti zászlót. Nem március 15-én és nem október 23-án,

hanem mindennap, az év minden napján, mert mindennap mienk ez az ország, és ne legyenek türelmetlenek a gyengékkel szemben. Akkor a nemzeti színű zászlóval el lehet újra foglalni ezt az országot. Higgyenek ebben, és tegyenek meg mindent azért, hogy önök is hitelesek legyenek. Türelemmel engedjük meg, hogy a damaszkuszi utat sokan elkezdjék. Nemcsak az ittlévőknek kell dönteniük, mert maguk azért vannak itt, mert már döntöttek, hanem a bizonytalankodóknak északfényt kell mutatni, irányt kell mutatni, merre kell igazodni, és ennél tisztább iránytű, mint a nemzeti zászló, nem lehet. Kérem a jelenlévőket, és kérem az Úristent, hogy ehhez adjon erőt és egészséget, és kérem az Úristent, hogy élhessek egy olyan országban, ahol a magyar magyar lehet, és az ember ismét ember lehet.”

Nos, Tisztelt Olvasó, leginkább a pontosan húsz esztendővel ezelőtt megjelent *TF Esték* című könyv és az általa bemutatott időszak iránti tiszteletünk „diktálta”, hogy ennyi idő után megkíséreljük bemutatni az akkori idők egyes – s főleg civil – gondolkodóinak nézeteit. Azok az esztendők lassan feledésbe merülnek. Mégis úgy vélem, talán nem hiábavaló közreadni az Aracs olvasóinak sem, milyen elképzelések jellemezték az úgynevezett rendszerváltó időket. Mi valósult meg ezekből, s mi nem? Érdemes-e gondolkodni, mi több a TF-estekhez hasonló eszmecseréket szervezni az összmagyarság s a civil társadalom képviselőinek részvételével arról, hogyan tovább? Nem tudom a választ ezekre a kérdésekre. Jó lenne közösen dönteni erről.

Terv